

SLOVENCE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 23.

V Ljubljani, v ponedeljek 28. januarja 1884.

Letnik XII.

Knezoškofov sprevod in pogreb.

Na tisoče ljudstva visokega in revnega stanu prihitelo je vkljub slabemu deževnemu vremenu, ki je bilo v nedeljo celi dan in se je ponoči celó sneg vsul, kar ga je le doli zamoglo, da skažejo poslednjo čast svojemu višjemu duhovnemu pastirju. Po vseh javnih prostorih, koder se je sprevod pomikal, je bilo vernih ovčie natlačeno, ki so prišle od umrlih ostankov priljubljenega svojega pastirja poslednje slovo jemati, dokler se zopet ne snidejo „onstran groba“ z njim vred. Že davno pred osmo uro jeli so se ljudje pred škofijo zbirati in postajati. Pred frančiškani so bile oboje stopnice natlačene, da bi bil težko šivanko na tla spustil in ravno tako je bilo na mostu in pred „rotovžem“.

Ulice, po katerih se je sprevod pomikal, so bile že ob osmi uri od snega osnažene in s peskom posute, kar tukaj očitno priznanje zasluži. Ko devet v zvoniku udari, prične se sprevod s sv. križem, za katerim je šlo več vrst črno oblečenih pogrebcev, ki so krasne vence z širokimi trakovi nosili. Za venci prišli so zapuščeni otroci, ki so v ranjem knezoškofu svojega očeta zgubili. Kretali so po dva in dva najprej deklice, za tem dečki različne rasti ali vsi enako oblečeni. Za temi zapuščenimi revčki, ki od tuje milosrčnosti živé, prišla je šolska mladina učiteljske, mestnih šol in vadnice po štirje in štirje v sporedu, spremljana po svojih učiteljih; tem so sledili učenci Mahrove trgovske šole, realci s svojimi profesorji in naposled gimnazijalci s svojimi profesorji. Za učečo se mladino prikaže se belo-rumena zastava katoliške družbe s svojimi družabniki in za to rudeča zlatopisana zastava družbe rokodelskih pomočnikov, kateri so se v prav obilnem številu spreveda vdeležili. Za rokodelskimi pomočniki prikazala se je čedna četa „usmiljenih Samarijanov“ od kolone rudečega križa združena z veterani, kateri niso udje te kolone, sè zastavo pod zapovedništvom stotnika g. Čika. Veteranom sledil je oddelek gasilcev in za temi zopet črna zastava Dobrletove pogrebne družbe s celo vrsto novih vencev z bogato ozaljšanimi trakovi, ktere so zopet po trije in trije nosili. Za venci prišli so č. g. oo. Frančiškani, med katerimi je bil tudi zastopnik hrvaških kapucinov; bogoslovci, duhovniki, kateri so jim za jedno sledili, jako lep in veličasten prizor napravili, ki je gotovo pri vsakem najlepši vtis naredil. Duhovnikom sledili so bogoslovski profesorji in bogoslovski peveci z lepim, veličastnim in ubranim petjem, za katerimi se je kapiteljski križ s člani ljubljanskega in novomeškega kapiteljna prisvetil.

Infiliranih višjih duhovnov je bilo šest, in sicer trije prošti: preč. gg. dr. Jare, Zupan in Urh; dva škofa premil. gg. dr. Stepischnegg iz Maribora in dr. Glavina iz Trsta in ilirski metropolit goriški nadškof premil. g. dr. Zorn s svojim spremstvom, ki so šli ravno pred rakvijo. Nosili so ranjcega knezoškofa č. gg. župniki, katerim so de-

kani sledili. Takoj za rakvijo šli so knezoškofovi domači kaplani, uradniki in sorodstvo. Za temi prišli so na vrsto c. kr. deželni predsednik baron Winkler s svojimi svetniki, vsi v veliki uniformi, c. kr. zastopniki vojaških in civilnih oblastnij, deželni glavar z deželnim odborom, mestni podžupan z mestnimi odborniki. Usmiljene sestre in drugi pobožni sklenili so dolgo vrsto pogrebcev, ki se je iz škofije po špital-skih ulicah memo frančiškanov po gledaliških in gosposkih ulicah čez turjaški trg preko Hradeckovega mostu po velikem trgu v stolno cerkev vila. Po vseh ulicah, koder se je sprevod pomikal, prižgali so plin. Križ, ki je sprevod otvoril, je bil že zopet pri Šenklašču, ko je rakev še vedno pred škofijo stala. Proti deseti uri povrne se tudi ona v škofijsko cerkev, kjer so bili že častniki ljubljanske posadke, pešci, topničarji, lovci in bramborci v paradi zbrani. Rakev se je postavila na v sredi cerkve na za njo pripravljeni oder, na kar se prične velika sv. maša. Po daritvi sv. maše stopi mariborski knezoškof Stepischnegg na leco, kjer ranjcega knezoškofa dr. Pogačarja življenje in delovanje v vinogradu Gospodovem opisuje. Po pridigi bile so navadne absolute za ranjcega in potem pogreb. Nosilci dvignejo rakev ter jo prenesejo v stransko kapelico „Matere Božje sedem žalosti“, kjer je zeval temni grob po novi žrtvi, ravno tisti, ki je l. 1859 meseca februarja ranjcega knezoškofa Antona Alojzija v sé vzel. Ginljiv je bil trenutek, ko se je spustila težka kovinasta rakev v dvanajst čevljev globoko otožno bodoče bivališče, kjer bo ranjki čakal glasu trobente, ki nas bo vse klicala k sodbi Božji, — verno ljudstvo je pa na pristojni način svojo ljubezen in spoštovanje ter verno udanost pokazalo onemu, s kojim je bilo v življenji najtesneje združeno. To verno ljudstvo dobro zna, kaj je katoliški škof in kaj mu je bil ranjki vladika Krizostom na tem svetu, zaradi tega mu je pa tudi iz odkritosrčnega sreca posvetilo solzo v poslednjo slovo.

Koliko da je bil našemu narodu premili ranjki pri srečju, spridučejo nam trije dnevi, ko je ležal na mrtvaškem odru. Od zgodnjega jutra pa do poznega večera vrela je ljudstvo v gruclah in posamič v škofijo in venkaj. V črni dvorani pa, ker je gorelo več ko 80 sveč, kjer je bilo nastavljenega polno inostranskega zelenja. V sredi kterega je ranjki ležal, kakor na vrtu v cvetoči spomladi, bila je gnječa, da skoraj blizo nisi mogel. Najbolje jo je še pogodil, kdor si je izvolil čas opoldne med dvanajsto in jedno uro; tedaj se je le toliko spraznilo, da si si z nekolikim trudom razpostavljenega vladiko in njegove rede ogledati zamogel. Kakor pa so ljudje odkosili, pridri so zopet in stara gnječa pričela se je zopet z novega. Bodi mu blag spomin, kajti delal in trudil se je v življenji veliko, morebiti preveliko, kakor je na prižnici rekel prevzvišeni knezoškof Labodski. Naj v miru počiva!

Član XIX. in ljubljanska realka.

„Slovenski Narod“ prinaša v svoji 19. številki svojim čitateljem uvodni članek z naslovom: „Prof. Šuklje pa člen XIX.“ Vsebinsko tega članka označi lapidarni izrek: „Zadnji čas pa se je prof. Šukljeju posrečilo, iz člena XIXtega izluščiti vojsko, ki našemu narodnemu napredku naravnost protivo gre“. Neposredno pozvan na odgovor, hočem tedaj odgovoriti g. pisatelju. Storil bodem to kolikor mogoče stvarno in jasno, ne oziraje se na osobne opazke, brez nepotrebnega pathosa, za katerem se čestokrat skriva duševna revščina in dejanjska nevednost. Celó one „tesnosrčne skrupuloznosti“, koje mi očita g. pisatelj, se ne bodem sramoval, kajti uverjen sem, da zakonom in ustavnim določbam nasproti ta lastnost mnogo bolj pristaja nego lahkomišelna površnost in slepi sangvinizem.

Naravno, da ne bodem niti besedice zgubival zaradi onih 600 gld., ktere je kranjski deželni zbor dovolil za poduk družega deželnega jezika. Gledé te zadeve, v kateri smo bili vsi narodni poslanci z

jedno samo izjemo složni, sem odgovoren edino svojim volilecem in na njih poziv pripravljen sem vsigdar, braniti pred njimi stališče deželnega zbora, navzlic temu, da v zbornici niti razgovora ni bilo o tem vprašanji in da po neljubem naključji sam niti glasoval nisem za ta predlog, s katerim sem se sicer popolnem ujema. Ali slovenski list, kateri je objavil in radostno pozdravljaj skupno izjavo narodnih poslancev, odpovedal se je s tem pravici, „post festum“ glosirati sklepe zadnjega zasedanja, o kterih so se poslanci med seboj do dobrega sporazumeli. Pregrešil bi se tedaj zoper narodno slovo, ktero eksekutivni odbor narodnega kluba ravno v teh viharjih trenutkih bolj nego kedaj priporoča slovenskim rodoljubom, ako bi iz novega po listih začel razpravljati vprašanja, o kterih je razgovor že davno pri kraju.

Vsa druga pa je z jezikovno uredbo ljubljanske realke in s predlogom finančnega odseka ljubljanskega mestnega zbora. Na tem zavodu, kakor po vseh srednjih šolah na Kranjskem, kjer je učni jezik nemški, velja načelo, da je slovenščina obli-

gaten predmet za Slovence, da se pa Neslovenci k temu predmetu ne silijo. Temu nasproti hotel je ljubljanski občinski zastop na predlog finančnega odseka naprositi deželni šolski svet, naj se slovenščina kot obligatni predmet upelje tudi za Neslovence — in ta sklep našel je glasen odmev v predalih „Slov. Naroda“. Meni je bilo takoj jasno, da nasvet finančnega odseka spada v ono kategorijo nesrečnih predlogov, kateri niso sad temeljitega stvarnega razmotrivanja temuč le efemerni proizvod razburjene narodne občutljivosti. Zamolčal bodem, da jednak strogo šolski predlog gotovo ni bil na pravem mestu v proračunski debati, s ktero nima nobene notranje zveze in da bi bilo vsakako bolj primerno, izročiti ga šolskemu odseku ter čakati njegovo stvarno poročilo. Ali ko se je nepričakovani predlog, pozno na večer, stavil v tej obliki, bil sem — ne le kot mestni odbornik in načelnik šolskega odseka, temveč posebno kot zastopnik ljubljanske občine v deželnem šolskem svetu — prisiljen, svojim tovarišem razodevati utemeljene premislike, kakor jih narekajo naše postave. To sem moral storiti

tembolj, ker imam vsaj moralično dolžnost, tudi v deželnem šolskem svetu se potegovati za sklepe in nazore mestnega odbora, kateri mi je izročil tako častni mandat.

Vsa moja argumentacija upira se na trditev, da je finančni odsek in ž njim vred mestni odbor zahteval nekaj nezakonitega, protipostavnega — in z nekim zadoščenjem moram takoj konstatovati, da se do današnjega dne niti poskušalo ni, ovreči te moje trditve. Celó dobrovoljni Criticus „Slov. Naroda“ to priznava, rekoč: „Ne dá se tajiti, da je tak ugovor kolikor toliko utemeljen v črkah člena XIX, ki prepoveduje siliti koga učiti se drugega deželnega jezika.“ Da je temu tako, vidi se natančno iz previdnega postopanja českega deželnega zbora. Lansko polletje stavlja je grof Clam-Martinic v praški deželni sobani predlog, naj se po srednjih šolah na Českem drugi deželni jezik bolje goji nego do sedaj. Ker mu je pa ista al. 3. člena XIXtega bila na potu, sprejel je odlični državnik v svoj predlog odstavek, ki določa, „da so drugega deželnega jezika oproščeni vsi učenci, katerih stariši to zahtevajo“. Jasno je, da bi pri naših razmerah tak dostavek vso naredbo iluzorično storil — a vendar se celó energični Čehi ne upajo lotiti se tega koristnega predloga, kateri vedno še mirno počiva v miznici dotičnega odseka. Ne da se tedaj oporekati, da je predlog finančnega odseka meril na prenaredbo, ktera je v protivju s sedanjimi zakoni — in ker deželni šolski svet, do kterega se je hotel obračati g. poročevalec, nima nikakoršne postavodajne oblasti, ker je le izvrševalni organ, kteremu je delokrog ozko omejen po obstoječih postavah, je s tem stvar meritorno že rešena. Ako je vneti g. poročevalec finančnega odseka v sebi čutil potrebo, v enem ali drugem oziru sprožiti prenaredbo temeljnih zakonov, potem se ni smel obračati do deželne šolske oblasti, kateri so v tej zadevi roke popolnem vezane — temveč edino prava pot bi bila, predlagati peticijo do državnega zbora, češ, naj on kot poklican faktor prenaredi dotične ustavne določbe, in do deželnega zbora, da on potem, ko je enkrat odpravljena ta ovira, sklene dotično deželno postavo. Če pa tega ni nameraval, — in kedo bode uredniku političnega tednika pripisoval toliko naivnosti? — potem je bil njegov predlog gola demnostracija jako dvomljive vrednosti in le-ta se vsaj po mojih nazorih nikakor ne ujema z resnim poklicom parlamentarne skupine!

Toda g. pisatelj pa ne napada samo moje malostne osebe, on se zaletava tudi v člen XIX, v to čudno „sfingo“ naše ustave! Ne bodem ga spremljal po njegovih arhaeoloških ekskurzijah, in prav iz srca mu pritrdim, da ima v istini baš ta člen naše ustave, kakor presplošne določbe večji del, mnogo nejasnega in nerešenega v sebi, ter da je vse zavisto od tega, kako se tolmači in izvršuje. Vprašanje, kako se to ima zgoditi, ali po administrativnih naredbah ali posebnih izvrševalnih zakonih, važno to vprašanje razpravljalo se bode sigurno živahno in temeljito v viharjih debatah, ktere se baš sedaj razlegajo po monumentalni stavbi naše državne zbornice. Dvoje pa je gotovo: prvič, da je alineja 3. gledé drugega deželnega jezika po vsem jasna in najdrznejša hermenevtika ne bode našla nasprotja z ostalim členom, drugič pa, da je v celi decemberski ustavi člen XIX. edini palladium, kateri varuje ne nemškimi narodom v Avstriji mirni obstanek. Ali je pa g. pisatelj v istini tako kratkoviden, da je prezrl logično nesmisel, obstoječo v tem, da mi Slovenci napadamo dragoceno ustavno določbo, mesto da bi delali na to, da se enkrat vendar uresniči, da iz mračnega ozračja stopa na realna tla ter kri meso postane med nami? Na člen XIX. upira se prošnja ljubljanskega mesta, naj deželni šolski svet skreči veljavo nemškega jezika na naših ljudskih šolah; na isti člen XIX. se sklicuje še drugo moje poročilo, v katerem sem kot poročevalec šolskega odseka izrečno zahteval od deželne vlade, naj ona slovenske uloge mestnega zastopa rešuje v slovenskem jeziku. V isti seji bil je moj nasvet jednoglasno in z odobravanjem sprejet — in dve uri kasneje bi jaz mogel glasovati za predlog, kateri direktno žali oni paragraf, kojega smo sami na pomoč klicali, kateri je pravna podlaga našemu narodnemu obstanku?! Ne, toliko spoštovanja sem si še ohranil do logike in doslednosti, da takemu predlogu nisem mogel pritrditi s svojim glasom.

Ali oglejmo si enkrat praktične posledice one nesrečne alineje 3., ktera je mojega gospoda nasprotnika v tako slepo strast pripravila! Živo obža-

lujem, da mu je duševni affekt prerano motil hladnokrvno sodbo, ter da ga je nezvesta spremljevalka logika grdo zapustila baš v tem trenutku, ko je temeljito začel razkladati slovenskemu občinstvu veliksanske zapreke in nenadomestljive izgube, ktere alineja 3. člena XIX. dela — nemškemu življu. Radostno mu pritrdujem, ako on, govoreč o Nemcih, sodi: „Vse službe so jim sedaj zaprte, v kterih se zgolj z nemščino izhajati ne more in vse javne službe jim odtegnene ostanjejo tako dolgo, dokler se bode sila pri učenju drugega deželnega jezika smatrala za prestopok proti osebni svobodi mladeničev.“ Ali ravno za to, ker je to gola istina, ker alineja 3. faktično nemški mladini izdatno škoduje, slovenski pa pot gladi v javne službe, poudarjam, naj Nemci sami mislijo na primerno prenaredbo. Naša naloga naj bode, da uživotvorimo alinejo 1. člena XIX.; gledé alineje 3. pa zahteva zdrava sebičnost, da se ne protivimo zakonu, kateri je le v prid našim slovenskim rojakom!

Mnogo argumentov bi lahko še navajal iz parlamentarne povestnice kranjskega deželnega zbora, kateri je imel tolikokrat priliko, pečati se z jezikovno uredbo naših srednjih šol.

Toda, sapienti sat! Morda bode sedaj slovenski svet razumel, zakaj vedno še vstrajam pri svojem nasvetu: Zahtevamo slovenske paralelke na ljubljanski realki, do katerih imamo zakonito pravico — a pustimo prazne terjatve, kterih uresničiti nam brani postavna sila nič menj nego očitna korist slovenskega naroda!

Prof. Fr. Šuklje.

Državni zbor.

Z Dunaja, 26. januarja.

Wurmbrandov predlog.

Grof Henrik Clam-Martinic, ki je včeraj zadnji govoril, povdarjal je enotnost avstrijske države, ob enem pa s praktičnimi zgledi dokazoval, da je Wurmbrandov predlog neizvršljiv in nepotreben. Ob enem pa je zavračal ugovore, ki so jih levičarski poslanci delali, češ, da se bodo morali uradniki, ki znajo samo nemški, izseliti iz nenemških dežel. Od starih uradnikov, rekel je Clam, se ne bo zahtevalo, kar storiti ne morejo, od novih pa se bo moralo tirjati, da imajo vse potrebne zmožnosti.

Danes govorili so samo trije govorniki, in sicer dva na levi, Rechbauer in Magg, eden pa na desnici, namreč dr. Edvard Gregr. Prva dva nista imela dosti vspeha, ju tudi niso dosti poslušali, zlasti ko je govoril Magg, so se celó njegovi levičarski tovariši raje zabavali zunaj na mostovžih, kakor da bi bili poslušali njegove dolgočasne razprave.

Vse drugače pa je bilo, ko je dr. Gregr poprijel besedo. Na desnici in levi so bili radovedni, kaj bode povedal ta mladočeski poslanec, ki ga uni dan njegovi rojaki niso hoteli sprejeti v česki klub. Ni toraj čudo, da se je vse gnetlo okoli njega in da so bile oči vseh vanj obrnjene. In ko je pol-drugo uro govoril, bila je pozornost zbornice ravno taka, kakor pri začetku njegovega govora in od vseh strani mu je donela tako živahna in burna pohvala, kakor malo kteremu govorniku. Hohenwart, Clam in Rieger, Liechtenstein in množica drugih poslancev prišla je k njemu in mu čestitala k nenavadnemu vspehu njegovega prvega govora, ki ga celó nasprotniki niso mogli tajiti. Celó levičarski poslanci so morali dostikrat med njegovim govorom pritrditi, da je res, kar je rekel.

In kaj je govoril dr. Gregr? Izrazil je željo, da naj bi se vresničil prvi del Wurmbrandovega predloga, ki zahteva jezikovno postavo. Toda možje, ki bi delali tako postavo, bi morali otresti vse presodke in se držati strogega načela: enake pravice za vse. Zlasti pa bi morali otresti presodek, da so eni narodi v Avstriji poklicani za vladanje, eni pa za služenje. Imejte vse narode za brate med seboj, zaklical je Gregr levičarjem, to je pravo avstrijsko stališče. Omenjal je potem, da sedanja vlada pospešuje nemštvo, in da v narodnem oziru do nje nima veliko zaupanja. V dokaz omenjal je razmer na českem vseučilišču in pa državnih bankovcev, s kterih so razun nemškega in madjarskega zginili vsi drugi jeziki, ki sta jim bila celó Bach in Metternich prizanesla, dasiravno je sedanji denarni minister Slovan. Veliko veselost je zbudil sklep te razprave, da se

govornik čudi, zakaj levičarji gospoda ministerskega predsednika še niso sprejeli med svoje narodne bogove! Gospod minister sam se je prav prisrčno smijal z drugimi poslanci vred in z galerijo.

Govornik za tem zavrača nasprotnike in njih razloge, zlasti pa se obrača proti grofu Wurmbrandu, ki je sprožil ta predlog. Dokazuje, da v Švici imajo tri državne jezike, v Belgiji dva, in ako se nasprotniki sklicujejo na Ogersko, bi bilo primernejše naše stališče primerjati razmeram med Ogersko in Hrvatsko, ki ima vsled svoje pogodbe z Ogersko hrvatski uradni jezik in se ga sme posluževati celó v ogerskem državnem zboru in v delegacijah.

Proti Tomaščuku, ki je Čehom priporočal, naj se učé nemškega jezika, povdarjal je Gregr, da pač visoko ceni delavnost nemškega naroda, ki si je postavil veličasten tempelj, kateri presega druge narode; nikjer pa še ni bral, koliko so bukovinski nemci pripomogli k tej stavbi, in koliko bi bili k temu pripomogli levičarski poslanci sploh, ampak to vedno bahanje se mu dozdeva prav tako, kakor ko se revni zlahtniki sklicujejo na svoje bogate in imenitne strice. Preiskovaje namen državnega jezika pravi govornik, da ta predlog ne pomenja nič drugega kakor ponemčevanje slovanskih dežel. Za Galicijo naj bi nemški državni jezik ne veljal, za Dalmacijo tudi ne, toraj ostanjejo samo česke in slovenske dežele; kako morajo potem še trditi, da bi bil to državni jezik, ki naj bi veljal samo v teh deželah? Saj te dežele niso država, ampak le en del države, toda navdaja jih misel, da bodo po takem razkosanju države tem laglje ponemčili posamezne dele. Tudi govornik sviri pred takim posilnim ravnanjem; naj se več ne povračajo časi, ko so se slovanskim kmetom pošiljali nemški pozivi, ki jih niso umeli (klici: se še vedno godi!), ko so morali slovanski kmetje podpisovati protokole, nevedé, kaj v njih stoji, in ko so se celó hudodelnikom brale smrtne obsodbe v jeziku, ki ga niso razumeli.

Velik vtis je naredil opomin na cesarja Jožefa. Cesar je imel dobre namene in človekoljubno srce. Toda ko je on hotel vpeljati nemščino, se narodi niso zavedali svoje narodnosti, in se niso upirali. Ko bi se bili pa narodi tedaj le na polovico toliko kakor sedaj zavedali svoje narodnosti, bi se bil cesar Jožef z gnjusobo obrnil od takih poskušanj, ki bi bile v njegovih očeh velika krivica zoper najsvetejše pravice človeštva. Tudi je rekel, da so prej nemštvo zarad tega bolj gojili, ker je bila Avstrija v nemški zvezi in je hotela veljati za nemško državo; sedaj v tej zvezi ni več, ampak je navezana sama na-se in na svoje narode, in vez, ki jo edini, ni več nemštvo, ampak je zavest, da Avstrija varuje in brani v enaki meri vse narode; ako bi te zavesti ne bilo, bi Avstrija tudi ne mogla več ostati, in prišla bi v nevarnost razpasti. Konečno je hude levite bral levičarjem, češ, da se imenujejo liberalce, svobodnjake, da so pa vladu zgubili, ker so svobodi nezvesti postali. V dokaz omenja volilnega reda pa tiskovne postave, ki so ju oni naredili; vi ste vladarstvu žrtvovali svobodo, rekel je dr. Gregr, zato ste naposled vse zgubili, vladanje in svobodo! Gregr je prepričan, da bode večina in vladanje zopet v roke prišlo liberalni stranki, pa ta bo morala biti drugačna kakor je stranka, ki se sedaj imenuje liberalno, in se bo morala ravnati po načelu: enake pravice za vse narode. Wurmbrandov predlog namerava ravno kaj nasprotnega, zato mora on zoper ta predlog glasovati!

To je ob kratkem obseg Gregrjevega govora, o kterem so stari poslanci rekli, da je bil eden najboljših, kar jih je bilo sploh kedaj slišati v zbornici.

V ponedeljek bo govoril Hausner, potem pa bo menda obravnava sklenjena in govorila bosta glavna govornika, menda Čartoriski in Plener, pa poročevalca Šturm in Madejski. Coronini toraj najbrže ne pride več k besedi, in bo v tem slučaju pismeno izročil svoj posredovalni predlog, ki se glasi: „Vladi se naroča izvrševanje § 19 temeljne državne postave predložiti postavo, v kateri naj se vravna raba deželnih jezikov v uradih, šolah in javnem življenju, ob enem pa varuje raba nemškega jezika, kolikor je za enotno upravo države neobhodno potreben.“ Kaj bo konec te štiridnevne živahne razprave, danes ne more nihče povedati, ker se čuje, da hoče Coroninijev klub, ako ne obvelja njegov nasvet, glasovati zoper vse druge predloge.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. januarja.

Notranje dežele.

Cesar se je podal s spremstvom v Monakovo obiskat svojo rodovino. Bil je tam kaj lepo sprejet. K obedu povabljeni so bili tudi najvišji dvorni dostojanstveniki, vojaški in civilni. Kakor znano, obiskal je cesar le svojega zeta, bavarskega princa, političnega pomena to potovanje nima.

Iz **Budapešte** se poroča, da se še ne vé, kdaj pride v zbornico poslancev v obravnavo zankalni odlok gospodske zbornice o postavi zaradi zakona med židi in kristjani. Odvisno je to le od tega, kako se bo vršila obravnavo o proračunih treh ministrov, katerim še niso dovoljeni. Pa naj že bo tako ali tako, — misliti in pričakovati je, da bo ta postava pokopana za zmiraj, če prav bi imelo ministerstvo vendar še toliko poguma, da bi jo vnovič predložilo v obravnavo.

Vnanje države.

Sv. Oče so se pogovarjali, ni še dolgo tega, s knezom Hatzfeld-Trachenberg ob priliki zaslišanja, kterega so knezu dovolili, o pruskih razmerah nasproti katoliški cerkvi in so izrekli nado, da se za trdno zanašajo, da se bo v nemški državi za katoliško cerkev še v teku tega leta tolikanj zaželeni mir povrnil. Ako bi nemške razmere sodili po njihovi notranji vrednosti in sedanjem položaju, ko pruska vlada še vedno preosnovno majevih postav od tedna do tedna odlašajo, da včasih se je še celo naravnost brani, potem bi pač morali žalibog nekoliko dvomiti o izrečenih nadi sv. očeta. Nadajmo se, da imajo sv. oče trdneje podlago, na katero oprti so izrekli svojo opravičeno nado.

Rumunci so zopet pokazali, koliko jim je Avstrija pri sreči! V Jassy, krajinskem mestu med Bukovino in Moldavo-Valahijo, zbrali so se valaški odličnjaki, da se posvetujejo o bodoči trgovinski zvezi, ki jo misli Rumunija z Avstrijo skleniti. Dotični klub v Jassy je povabil uradno k tistemu zborovanju tudi avstrijskega generalkonzula, pl. Schlicka. Schlick je povabil sprejel, ter se s svojim tajnikom Pohlom v zbornico podal. Omenjena gospoda sta se komaj vsedla, ko zbrani poslanci, ki so se bili iz vseh krajev dežele sošli, tak peklenski vrišč napravijo in tuliti začno, kakor Hotentoti v Afriki, kadar kakega belca pečejo. Jaški župan Negruzzi si je pač mnogo prizadeval, da bi razburjene duhove pomiril, ali vse je bilo bob v steno. Bolj če je miril, bolj so vriščali: „Venkaj z njima, mi ne potrebujemo avstrijskih ovaduhov, kadar se dogovarjamo o bodoči trgovinski pogodbi. Schlick je spoznal, da ni varno dalje ostati in se je v spremstvu župana domov podal. Pohl je pa nekoliko zaostal in jih je toliko slišal od fanatičnih zastopnikov na pol divjih Valahov, da jih celo življenje ne bo pozabil. Čisto malo je manjkalo, da ga niso še nabili. Jaški prefekt se je sicer takoj potem na avstrijski generalkonzulat podal in za odpuščenje prosil, kar pa menda ne bode zadostovalo, temveč bodo morali vso reč že diplomatije v roko vzeti. Velika sreča, da smo z Rusi dobri prijatelji v najnovejšem času, sicer bi se iz tega nikakor ne malostnega povoda, za kterega bo Avstrija gotovo zadosteno tirjala in to ne malega zadostjenja, kajti v osebi generalnega konzula, če tudi je bil morda ondi kakor privatna povabljen osoba, žalila se je na jako nedostojen način čast naše države, utegnili kaj izplesti.

V Bukareštu je velika nevolja zaradi javnega žaljenja avstrijskega general-konzula Schlicka v Jassy pri gospodarskem kongresu, kjer je poleg ondašnjega župana pri eni mizi sedel. Minister zunanjih zadev Sturca podal se je iz tega vzroka k avstrijskemu poslaništvu za zamero prositi.

Angleži so določili za slučaj, če bi Mahdi res **Egipt** napadel, da pošljejo odmah 10.000 mož tje. kaj. Mi pa mislimo, da bi bilo pač boljše vrata zapreti, dokler je kravica še v hlevu, pozneje bo morda že prepozno. Sicer so pa vsa poročila gledé Egipta toliko dvomljive vrednosti, da se že več ne vé, kaj je resnica in kje se izmišlja pričenja.

V Kahiri so vjeli ogleduha Mahdijevega, ako se potrdi vest, kakor jo „Pol. Corr.“ donaja. Kedive Tevfik-paša je odposlal svojega obrednika Tonino Beja v Evropo, da bo skušal kje njegovo (kedivovo) in njegove žene dragoceno kamenje in bisere v denar spraviti. Vse to kaže, da se kedive nekam na pot pripravlja, od koder morda ne bo več na Egipt mislil. Posebno so mu pa Angleži trn v peti, ker se tako dolgo ne morejo za trdno odločiti, ali bi gledé Egipta tako ali tako postopali.

Izvirni dopisi.

Iz **Žabnice**, 25. jan. Prvo nedeljo po R. Gosp. 13. januarja se okoli desetih ves utrujen vlečem. Ko luč ugasnem, se že pes oglasi. To mi je znamenje, da kdo memo hiše gre. Hitro planem pokonci, pogledam proti cerkvi in vidim zvonik v žareči svetlobi. Blisči se v najlepši, zdaj toliko navadni

večerni zariji. Ko še premišlujem, kje bi utegnili goreti, zapoje zvon. Oglasil se je veliki zvon, toraj mora biti ogenj v domači soseski. Hitro se oblečem in hitim iz hiše na plano. Ali kaj vidim? Nad mostom je grozovit požar. Zdi se mi, da je v ognju vsa zgornja Žabnica. Hitim po ledeni stezi in kmalo sem v ognjenem dežju. Slamnati žarki padajo na vse strani do moje hiše in dalje, celo na zvonik. Kmalom sem pri ognju. Plamen se dviga visoko in vročina je grozna. Ljudje delajo na vso moč in si prizadevajo ogenj vkrotiti, ali manjka jim vsega potrebnega orodja. Na bližnjo slamnato streho se sipljejo iskre in žarki, kakor dež v hudem nalu. In če se ta streha vname, potem je tudi spodnja Žabnica v največi nevarnosti. To streho moramo rešiti, če ne, je vse zgubljeno.

Krepki mladenči so kar hitro na strehi in gasé zares pogumno, bi rekel, z nadčloveško močjo — in brez vode. Streha je kterikrat vsa goreča, pa s plah-tami in gornjo obleko pobijajo slamnate žarke na slamnati strehi, in to v hudem vetru. Vročina je morala biti zares velika, ker se je nekemu gasilcu na strehi vnela obleka, da je moral sam sebe gasiti. K sreči je zdaj veter nekoliko ponehal. Streha je bila obvarovana in ogenj omejen. Gornja stran strehe je bila pokrita z zmrznjenim snegom, in če bi ne bila, bi bilo tudi vse gašenje zastoj. Zdaj je bilo treba paziti le na bližnje slamnate strehe in ogenj polagoma gasiti, ker odvrnjena je bila največa nevarnost. Zdaj grem do hiše, kjer je začelo goreti. Povsod so delali pogumno, mirno in tiho brez vsega hrupa. Kar je požrešnemu ognju zapadlo, se ni dalo rešiti, vse drugo so vrli gasilci srečno obvarovali — z božjo pomočjo. Dá, z božjo pomočjo! Ni bilo nobene požarne straže na pomoč. Ljudje, ki so od drugod prišli, niso prinesli nobenega orodja s seboj. Domači so bili vsi vsaj nekoliko zbegani, kajti pretila je vsem velika nevarnost. Voda je bila zamrznjena, ni bilo škafov in nič. Nanosili so le toliko vode, da je bilo mogoče namočiti rjuhe in plahte, s kterimi so gasili po strehah. Gasili so tudi s snegom in gnojnico, kjer je bilo mogoče. Ali zdaj so pa začeli nositi vodo iz vodnjakov in iz kotel v led vsekanih. Če so vse hvalevredni močje in mladenči, ki so ogenj omejili, zaslužijo pa vso hvalo tudi žene in dekleta, ker so nosile vodo po jako slabih stezah do štirih zjutraj. Bila je zares strašna noč — take v Žabnici še ne pomnijo. Pogorelo je 5 kmetskih gospodarjev. Dvema ste pogoreli hiši, vsem pa vsa druga poslopja. V prvi hiši so bili v nevarnosti tudi ljudje, ker so jih še le drugi zbudili. Tamkaj je bila tudi živina v največi nevarnosti. Izlekli so jo iz že gorečega hleva. Razun nekoliko kuretnine ni pogorelo nič živega. Škoda je velika. Pogorelo je veliko žita, obleke, kmetskega orodja, vozov in vsa klaja.

Od kod pa je prišla tolika nesreča? Prišla je po hudobiji — bilo je nalašč zažgano. Kaj pa je zakrivilo toliko hudobijo? Skrunjenje nedelje in praznika — nesrečno ponočevanje in — peklenski „šnops“.

Z Dunaja, 26. jan. (*Dunaj, razbojniška jama!*) Niso še obsojeni hudodelniki, ki so morili dekleta in roparsko napadli menjalec Eiserta, ki je bil večeraj pokopan, in že se je zgodilo v Floridsdorfu novo hudodelstvo. Skrivni policist Ferdinand Blöch je namreč šel zjutraj v policijsko komisijo; med potjo ga napade neki človek in nanj ustrelil šestkrat ter ga tako nesrečno zadene v glavo, da se kar mrtev zgrudi na tla. Vzame mu uro in revolver, ki ga policist ni imel časa rabiti, ter zbeži proti Donavi, ker je videl, da so ljudje, ki so slišali strel, od vseh strani skupaj hiteli. Ko so beguna zagledali, vderó jo za njim; pa bil je hitreji od njih ter pod mostom preko tam ležečih kamnov skakal čez Donovo. Na unem kraju pa so bili delavci, ki so se pripravljali, da bi ga prijeli. Pa v rokah imel je dva revolverja in je žugal, da bode slehernega ustrelil, ki bi ga hotel prijati. Pa trije delavci so bili vendar tako pogumni, da se spusté za njim, ko jo je hotel popihati. Hudobnež pa res ustrelil in zadene nekega delavca Mölla dvakrat v noge, da se zgrudi na tla; ravno je hotel zopet ustreliti, kar se spodtakne in pade. V tem trenutku skočita delavca k njemu in ga primeta. Ko so ga pa peljali k gosposki, posegel je v žep, kakor da bi iskal roba, ter vrgel dinamitno patrono na tla, ki se pa k sreči ni razpočila in ne naredila škode, ktere se je hudodelnik nadejal. Pri njem so našli 3 revolverje, dva lastna in policaju ukradenega — pa okoli 100 patron za revolver in dve flašici strupa. Imena svojega neče povedati,

po govoric pa sodijo, da je doma kje tam na Nemškem. Zakaj je umoril Blöcha, se ne vé, priče pa trdijo, da se je že nekaj dni sem klatil in potikal okoli Blöch-ovega stanovanja.

Kadar je bil kak pobalinski pretep na Kranjskem, kričali so dunajski liberalni listi o surovosti tamošnjih prebivalcev, o žalostnih razmerah naše dežele itd. ter so duhovščini na sree pokladali, da naj podučuje surovo in nevedno ljudstvo, namesto da se peča s politiko. Vemo, da je kranjska duhovščina to svojo dolžnost vedno spolnovala, in da ima ravno ona največo zaslugo, ako je naše slovensko ljudstvo tako izobraženo, da se ne sme meriti z vsakim drugim narodom, zlasti pa z nemškim kmetom na Koroškem, ali Štajarskem. Kaj pa poreko judovski listi sedaj, ko se na Dunaji, kjer oni razširjajo luč in omiko, gode tako strašanske reči, da človeka kar strah in groza obhaja?

Iz **Reke**, 24. jan. Od kar se je ogerska vlada resno odločila izpeljati svoje načrte gledé trgovine na Reki, ktero namerava povzdigniti do svetovne veljave, nastanilo se je tukaj več trgovinskih hiš, z večim ali manjšim kapitalom. Zraven zidanja luke, ki še ni dovršeno in se še nadeljuje, sezidali ste si tukaj v teku zadnjih treh let dve veči tovarni, namreč tovarna za phati riž združena s tovarno za krepilo (stärke) in pa tovarna za čiščenje petroleja. Prva deluje že čez dve leti, ter izdeluje dosti blaga oboje baže, ktero neki z vspehom tekmuje z enakimi izdelki drugih inostranskih tovarn.

Tovarna za čiščenje petroleja je začela svoje delovanje še le preteklo leto, ni pa še razvila vse svoje delavnosti, ker ni še popolnoma dodelana. Tam, kjer stoji danes ta velika tovarna, bil je pred dvema letoma deloma pust in bregovit svet; celi veliki hrib kamenja speljal se je v morje, kjer se je ob enem zidala lepa luka za petrolej, imenovani tovarni nasproti, s ktero je toraj skoraj neposredno zvezana, ker loči ju samo cesta, ki pelje v Volosko, luka za petrolej, ki pa tudi ni še dovršena, zvezana je z železnico s kolodvorom.

Ta velika tovarna za čistiti petrolej, — društvo na delnice — imela se je povzdigniti v bližnji, tričetrt ure od Reke oddaljeni Martinsčici v hrvaškem primorju, kjer je prostrana in varna luka, in kjer se nahaja pomorski lacaret. Toda Madjari niso privoščili svojim bratom Hrvatom dobička, ki bi ga ti od te tovarne imeli, in dasiravno so bila tla za to že kupljena, znali so zidanje tam zaprečiti ter so društvo napotili, tovarno na Reki zidati. Z dobičkom pri tovarni so pa Rečani dobili tudi smrad, ki ga taista daleč na okoli provzročuje, dasiravno leži že zunaj mesta.

Ta in še druga povzeta, posebno pa vstanovljenje parobrodnega društva „Adria“, ktero vlada ogerska z letnimi 150.000 gold. subvencionira, privabila so na Reko mnogo različnega ljudstva od vseh krajev in raznih jezikov, vsled česar je postalo to poprej bolj mirno mesto jako živahno. Prišlo in naselilo se je tukaj tudi več Slovencev, a večji del so ti le delavci in težaki, ker vse dobre in lahke službe so v rokah židov, kterih se je nagnjetlo sém lepo število.

Sicer se pa trgovina tukaj ni še tako razvila, kakor se Trst boji, kajti izvažajo se res dosti ogerskih pridelkov, kakor moka, razna žita in sočivja, nekoliko vina, in pa les iz Hrvatske, kar je pa skoraj vse edino le vlada sém napotila sē znižanjem vožnih tarif svojih železnic. A vvaževanje ne stoji v razmeri z izvažanjem, kajti vvažajo se po morji malo. V veči meri se vvažajo kava, potem riž in petrolej (nafta) za imenovani tovarni. Dokler pa bode dosegla Reka gledé trgovine Trst, prošlo bo še dosti časa, ker tukaj manjkata dva glavna faktorja, namreč denar in pa povzetniški duh, a obojega imajo Rečani malo, dosti premalo, in vse svoje upanje stavijo v vlado in v vanjski kapital. Sicer je pa začetek storjen in ni dvomiti, da bo ogerska vlada skrbela, da se povzdigne trgovina njenega edinega primorskega mesta, do kolikor mogoče visoke stopinje.

Domače novice.

(*Mil. knezoškofa smrt*) je te dni bila edino, o čemer se je po Ljubljani govorilo. Iz Ljubljane in okolice je vrelo polno ljudi vseh stanov kropit umrlega vladiko. Žalostna dogodka ta je potisnila v kot vse drugo in okoli škofije se je ljudstva vse trlo.

Včeraj so začeli prihajati unanji, posebno duhovniki, katerih je prišlo vzlasti iz Kranjskega ponosno lepo in častno število. Prišlo jih je tudi iz drugih škofij, iz goriške, tržaške, mariborske. Videti je bilo več kranjskih rojakov, ki so duhovni pastirji po drugih škofijah. Natančnejši popis pogreba je na prvi strani današnjega lista, tukaj bodijo toraj omenjene ob kratkem le te postranske podrobnosti. Po vseh obrazih pa je bilo videti odkritosrečno žalovanje o zgubi milega najvišjega pastirja. — Kakor nam unanji pripovedujejo, je novica o britki, čeravno ne nepričakovani žalostni dogodbi pretresla tudi po deželi vse stanove in vkljub grdemu vremenu so privreli verniki iz vseh krajev skazat svojemu najvišjemu pastirju zadnjo čast. Zato je bil pa obhod po mestu in pogreb sijajen, kakor malo kateri.

Razne reči.

— Nesreča. V petek 25. t. m. podá se oženjeni delavec Matija Letnar po opravkih iz doma. Domu se vračaje ostal je zraven ceste pod Gaberkom, poldrugo uro oddaljeno vasjo od Škofje Loke, ter ondi zmrznil. Ker prej ni bil ravno poseben sovražnik žganih pijač, se sodi sploh, da se ga je bil malo nalezal, se hotel morda kaj odpočiti, pa sta ga pri tem premagala pijača in mraz. Dobili so ga na večer zmrznenega in vse poskušnje, ga zopet spraviti k življenju, so bile zastonj. Bil je 63 let star. Nov spomin: „Ne veste ne ure ne dneva!“

— Razstava živine. Zbor kmetijske podružnice v Celji je, kakor se nam poroča, sklenil, naj se tekom leta 1884 osnuje v Celji regionalna razstava goveje živine. V odbor, ki ima vse potrebno oskrbeti, voljeni so sledeči gospodje: Duhovni svetovalec in župnik Gajšek, dr. Ipavc, dr. Langer, Lenko Lutz, K. Mathes, Negri, Schmidl, K. Žuža. Gospod prof. Žolgar je z gg. Vošnjakom in Hauzenbichlom želel še sledeče gg.: ministerski svetovalec Vasič, vitez Berks, baron Warsberg, J. Lipold, Joras.

— „Tribüne“ v soboto naznanja, da preneha izhajati in da bodo njeni naročniki namesto nje odselej dobivali prazko „Politik“. List ni imel zadostne denarne podpore, zato se ni mogel vzdržati, kar je za avtonomistično stranko velika škoda, ker se je „Tribüne“ v zadnjem času močno razširjala in bi bila gotovo mnogo koristila, ako bi ne morala pred časom prenehati.

— Tatovom, ki so na Budapeštanski pošti ogromno svoto 240.000 gold. vkradli, so menda že za petami. Pet osob, med katerimi je tudi ženska, je že pod kjučem. Eden najbolj glasovitih ogerskih roparjev, nek Geza Samoskeöy, se je s koncem preteklega leta po Budapešti potikal, in policija misli, da se je gorostasna tatvina po njegovih načrtih izvršila, ako je še ni celó sam izpeljal. Policijski koncipist Paupera podal se je vsled izjav zaprtih osob na deželo, kjer se nadjajo še več pri-zadetih zasačiti.

— Lista „Linzer theol.-prakt. Quartalschrift“ je ravnokar izšel I. zvezek, ter ima sledeči obseg: I. Die Herz Jesu-Andacht und die Kind-schaft Gottes. Von Prälat Dr. Ernest Müller in Wien. — II. Aphorismen über Predigt und Prediger: Warum ist der Unterricht in der Homiletik nicht selten ohne Frucht? Von Prälat Dr. Franz Hettin-ger in Würzburg. — III. Die Theologie des heil. Justinus des Martyr's. Eine dogmengeschichtliche Studie von Prof. Dr. Sprinzl in Prag. — IV. Einige Erwägungen über die Lauheit beim Priester. (Mittel gegen dieselbe.) Von Subregens Dr. Jakob Schmitt in St. Peter bei Freiburg. — V. Ein verlässlicher Wegweiser bei Anlegung oder Ergänzung von Kin-der-, Jugend- und Volksbibliotheken. Von Johann Langthaler. — VI. Die sociale Bedeutung der Klöster im Mittelalter und die nächsten Folgen ihrer Auf-hebung in England. I. Der moralische Nutzen der Klöster. (Klosterschulen). Von P. Andr. Kobler S. J. in Innsbruck. — VII. In Sachen des dritten Ordens des heil. Franciscus. I. Von Prof. Dr. Kerstgens. — VIII. Das Leiden Christi. Erklärt von Professor Dr. Schmid in Graz. (Christus am Kreuze). IX. Ein ungeeignetes Predigt-Thema: Für den Sonntag Septua-gesima. Von einem Curatpriester in Westfalen. — X. Rubricae Breviarii et Missalis reformatae. Deutsch zusammengestellt von Prof. Kobler in Ried. — XI. Pastoralfragen und Fälle: 1) Ein unbeachteter Traum und seine traurige Verwirklichung. Von Pfarrvikar Josef Sailer. 2) Ein Wunderdoctor und seine Praxis. Von P. Georg Freund, Lector der Moraltheologie in Mautern. 3. Einschreiben in Bruderschaften. 4) Eine neueste Entscheidung der Ablass-Congregation. 5) Zweifel eines Erben über die Redlichkeit des Erb-lassers. Von Prof. Dr. Franz Janis in Olmütz. 6) Ein complicirter Ehefall. Von Pfarrprov. Ferdinand Stöckl. 7) Geistliche Verwandtschaft. Von Professor Albert Pucher. 8. Das Assistenzrecht der Coopera-toren bei Eheschliessungen. Von Prof. Dr. Hiptmair. 9) Ein bischöfliches Wort über die Anleitung der Kinder zur Gewissensforschung. Von Prof. Adolf Schmuckenschläger. 10) Eine Messapplication —

giltig oder ungiltig? Von Prof. J. Weiss. 11) Wann soll der Segen mit dem Allerheiligsten gegeben wer-den? Von P. Cassian Vivenzi, Subprior der PP. Carmeliten in Linz. 12) Eine Feindselige auf dem Sterbebette. Von Pfarrv. P. Sev. Fabiani. 13) Neueste Entscheidungen der heiligen Congregation der Riten. Erläutert von Prof. Josef Kobler. 14. Dürfen geist-liche Personen, insbesondere Priester, die Leiche eines Priesters oder Bischofs tragen? Von Pfarrer H. Reess im Grossherzogthum Baden. 15) Bewer-bung um gänzliche Nachsicht vom Eheaufgebot. Von Pfarrer M. Gepl. 16) Bezugsquelle für reine Flachsleinwand zu kirchlichen Zwecken. Von Pfarrer Nitsch in Olbersdorf, Mähren. 17) Ein Casus, der kein Casus ist. Von Prof. Dr. Scheicher. 18) Der Kreuzherren-Abläss von 500 Tagen, den armen Seelen zuwendbar. 19) Welcher Platz gebührt der Commemoratio OO. SS. Apostolorum am 29. Juni und der Commemoratio OO. SS. Martyrum am 26. Dezember? Von Prof. Dr. Eiselt in Leitmeritz. 20) Incensation, Velum und Kerzenzahl bei der Expo-sitio Ciborii. Von Dr. Eiselt. 21) Wann findet bei der Incensation die Benedictio thuris statt und welche Formel ist dabei zu gebrauchen? Von Dr. Eiselt. 22) „Schmerzhaftes“ Erzbruderschaft. 23) Ein „ver-lorener“ Pönitent. 24) Nothcivile und Bussacra-ment. Von Prof. Dr. Hiptmair. 25) Zur Scapulier-Controvers. Von Dr. Hiptmair. — XII. Literatur. — XIII. Kirchliche Zeitläufe. Von Prof. Dr. Scheicher. — XIV. Ueber die Erfolge in den auswärtigen ka-tholischen Missionen. Von P. Edmund Hager. O. S. B. in Salzburg. — XV. Die Berechnung der neuen Grundsteuer. Von Canonicus Anton Pinzger in Linz. — XVI. Ist die Angabe der Copula ince-stuosa habita bei Ehedispensgesuchen nothwendig. Von Dr. Hiptmair. — XVII. Kurze Fragen und Mittheilungen. — Časnik „Linzer Quartalschrift“ je v svojem stroku res izvrsten, preč. duhovščini ne le vsestransko koristen, ampak tudi potreben. Izhaja pa 15. vsakega prvega meseca v četrtletji ter obsega saj 15 pol, navadno pa več. Naročnina znaša za celo leto 3 gold. 50 kr. Naroča se v katoliški bukvarni v Ljubljani na stolnem trgu št. 6.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 28. jan. (Iz državne zbornice.) Po mojsterskem govoru poslanca Hausnerja je sklep obravnave o Wurmbrandovem pred-logu sprejet s 171 proti 169 glasom. Danes govorita glavna govornika Plener in Čarto-riski, jutri bo po govorih poročevalcev gla-sovanje. (Drug telegram o tej zadevi je, da je bil predlog večine pri drugem glasovanji sprejet s 174 glasovi proti 168. Vredn.)

Umrli so:

25. jan. Njih Svetlost dr. Janez Zlatoust Pogačar, knezo-skof, 74 let, Pred Škofjo št. 5, Marasus senilis. — Antonija Vavpetič, hišnega posestnika hči, 8 let, Tržaška cesta št. 27, Basilar Meningitis.

26. jan. Janez Orjač, bivši hlapec, zdaj kazneuec, ulice na grad št. 12, akutna tuberkuloza.

V bolnišnici:

23. jan. Miha Debevo, godec, 69 let, vodenica. — Marija Rebol, delavčeva žena, 78 let, pljučni emphysem.

Tujci.

25. januarija.

Pri **Maliči**: Schlezinger, Niklas, Krolowsky in Theimer, kupei, z Dunaja. — M. Viranyi, kup. potovalec, iz Budapešte. — D. Ranzinger, ravnatelj, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Adolf Guttman, kup. potovalec, iz Berlina. — Vilj. Fenz, urednik, s soprogo, z Dunaja. — Henrik Bram-mer, kup. potovalec, z Dunaja. — L. Sevar, z Novevasi. — Josip Lorber, inženir, iz Spitala.

Dunajska borza.

26. januarija.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 85	kr.
Sreberna	80	30
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	45
Papirna renta, davka prosta	95	—
Ogerska zlata renta 4%	121	60
„ „ 4%	89	70
„ „ papirna renta 5%	87	55
Kreditne akcije	160 gld. 305	40
Akcije anglo-avstr. banke	120 gld. 116	—
„ avstr.-ogerske banke	849	—
„ Länderbanke	115	25
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	620	—
„ državne železnice	317	25
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	227	25
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123	50
4% „ „ 1860	500	137
Državne srečke iz l. 1864	100	170
„ „ 1864	50	170
Kreditne srečke	100	170
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	20
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	105	50
„ Ferdinandove sev.	105	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
London	121	30
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleond.	9	63
Nemške marke	59	45

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo **najbolj-sega kmetijskega in poljedel-skega orodja in strojev**, posebno **kr-moreznice in slamoreznice** Henrika Lanža v Mannheimu, kakor tudi druge najboljše izkušene izdelke; nadalje: **Žitne snažil-nice, vozove, sani, pluge, sesal-nice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, oguja in tatov varne kase** itd. — vse to po naj-nizjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (3)

Priznано nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta (25)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Službo sprejme

oženjen, skozi in skozi pošten mož, vrl narod-njak, ki pa govori tudi prav dobro nemški je-zik, ima nekoliko premoženja in je izurjen **vrtnar**. Prevzame službo kot **oskrbnik, vrtnar ali sadjerejec**. Pogoji naj se mu naznanijo po oskrbništvu „Slovenca“ pod zaznamkom

(3) „1884“.

Brez te varstvene znamke, postavno za-varovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper *pro-tin* ter *reumatizem*, *trganje po udih*, *bolečine v križi ter žicah*, *oteklino*, *otrpnele ude in kite* itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „*cvetu zoper trganje po dr. Maliču*“ z zraven stoječim zna-mjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujsa prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naro-čim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popol-nim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev pro-tinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bol-niku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisirnišo zahvalo, zvssem spoštova-njem udani

(33) Franc Jug, posestnik v Smarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice, e. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skaženem želočen, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavojs 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavojs.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takojs

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.